Biosfärområde Biosfäärialue

NYHETSBREV-UUTISKIRJE Vinter - Talvi 2025

I detta nyhetsbrev informerar biosfärkontoret och lokala aktörer om aktuell verksamhet för en hållbar utveckling i Skärgårdshavets biosfärområde. Nyhetsbrevet finns även på biosfärområdets hemsida www.biosfar.fi

Paikalliset toimijat sekä biosfääritoimisto kertovat tässä kestävän kehityksen ajankohtaisesta toiminnasta Saaristomeren biosfäärialueella. Uutiskirje löytyy myös biosfäärialueen kotisivuilta www.biosfar.fi/fi

UNESCO Man and Biosphere (MAB) -program

Nyheter från globala nätverket för biosfärområden

Maailmanlaajuisen biosfäärialueverkoston uutiset

Strategisk handlingsplan för Unesco MAB-programmet 2026-35

I höst samlades alla världens biosfärområden i Hangzhou i Kina för att enas om en ny strategisk

handlingsplan för Unescos MAB-program och världsnätverket av biosfärområden för 2026-2035.

Vision

Vår vision är en värld där vi människor lever upp till en gemensam förståelse för vår delade framtid på en ändlig planet och erkänner vårt ömsesidiga beroende av det icke-mänskliga livet. Individer och samhällen samarbetar ansvarsfullt för att skapa hälsosamma, fredliga och välmående samhällen som lever i harmoni med naturen, med betoning på rättvisa inom och mellan generationer samt social och ekologisk solidaritet.

Att uppnå denna vision kräver en transformativ förändring, som tar i beaktande en djupgående omprövning av mänsklighetens relation till den naturliga världen, där människan är en integrerad del av naturen. Den strategiska handlingsplanen för Hangzhou stärker biosfärområdena i sin uppgift att fungera som katalysatorer för en transformativ förändring i sitt område och bortom det.

Unesco MAB-ohjelman strateeginen toimintasuunnitelma 2026-35

Tänä syksynä maailman biosfäärialueet kokoontuivat Kiinan Hangzhoussa sopiakseen Unescon MAB-ohjelman ja biosfäärialueiden maailmanlaajuisen verkoston uudesta strategisesta toimintasuunnitelmasta vuosille 2026–2035.

Visio

Visiomme on maailma, jossa me ihmiset elämme yhteisen ymmärryksemme mukaisesti rajallisen planeettamme tulevaisuudesta huolehtien ja tunnistaen myös keskinäisen riippuvuutemme muusta kuin inhimillisestä elämästä. Yksilöt ja yhteisöt tekevät vastuullista yhteistyötä luodakseen terveitä, rauhanomaisia ja vauraita yhteiskuntia, jotka elävät sopusoinnussa luonnon kanssa, painottaen sukupolvien sisäistä ja sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta sekä sosiaalista ja ekologista solidaarisuutta.

Tämän vision saavuttaminen edellyttää perustavanlaatuista muutosta, mukaan lukien syvällistä uudelleenarviointia ihmiskunnan suhteesta luontoon, ja jossa ihminen nähdään luonnon erottamattomana osana. Hangzhoun strateginen toimintasuunnitelma antaa biosfäärialueille valmiudet toimia katalysaattoreina tällaiselle muutokselle omilla alueillaan ja niiden ulkopuolella.

Läs mer/Lue lisää (eng)

26 nya biosfärområden i Unescos program - 26 uutta Unesco biosfäärialuetta

Nu finns det fantastiska 784 biosfärområden i 142 länder med en total areal i storlek med Australiens yta. Alla biosfärområden bygger sin lokala agenda utgående från samma principer om att skapa balans mellan människa och natur. Bland dem nya finns det även den allra första hela stat, ön São Tomé and Principé, som i sin helhet utnämnts till biosfärområde.

Maailmassa on nyt jo 784 hienoa biosfäärialuetta 142 maassa, ja niiden yhteispinta-ala on yhtä suuri kuin Australian pinta-ala. Kaikki biosfäärialueet rakentavat oman paikallisen toimintasuunnitelmansa samoihin periaatteisiin perustuen – tavoitteena on tasapaino ihmisen ja luonnon välillä. Uusien joukossa on myös aivan ensimmäinen kokonainen valtio – São Tomé ja Principén saarivaltio – joka on kokonaisuudessaan nimetty biosfäärialueeksi.

Läs mer/Lue lisää (eng)

Nyheter från NORDMAB -nätverket

NordMAB är ett dynamiskt och interaktivt nätverk av biosfärområden som initierades 2004 i samband med en konferens där erfarenheter delades och möjligheter till samarbete mellan nordiska biosfärområden undersöktes. Sedan dess har nätverket utvecklats genom att nya biosfärområden har tillkommit i takt med att de utsetts av Unesco, nätverksmöten har arrangerats och ett fördjupat samarbete har möjliggjorts genom finansiering från Nordiska ministerrådet. **Nätverket har under hösten arrangerat webinarier om nordiska biosfärområden, du kan bekanta dig med presentationerna i länken nedan.**

Uutisia NORDMAB-verkostosta

NordMAB on dynaaminen ja vuorovaikutteinen biosfäärialueiden verkosto, joka käynnistettiin vuonna 2004 konferensissa, jossa jaettiin kokemuksia ja tarkasteltiin

yhteistyömahdollisuuksia pohjoismaisten biosfäärialueiden välillä. Sen jälkeen verkosto on kehittynyt uusien biosfäärialueiden liittyessä mukaan sitä mukaa kun UNESCO on ne nimennyt. Syvällisempi yhteistyö on mahdollistunut Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoituksen ansiosta. **Verkosto on tänä syksynä järjestänyt webinaareja pohjoismaisista biosfäärialueista. Voit tutustua esityksiin alla olevasta linkistä.**

Läs mer/Lue lisää (eng)

Biosphere for Baltic

En uppmaning till handling från unga runt Östersjön

Under konferensen i Kristianstad Vattenriket i Sverige samlades unga från sex länder och tio biosfärområden runt Östersjön för att lära sig mer om och diskutera Östersjöns tillstånd och framtid. Där samlade 40 engagerade unga vuxna för att göra deras röster hörda och formulera ett budskap att dela med människor, organisationer, kommuner och nationer. Ungdomsforumet var en del av projektet ”Biosphere for Baltic – Future Generations”, som finansieras av av Svenska institutet.

Toimintakehotus Itämeren alueen nuorilta

Ruotsin Kristianstad Vattenriketissä järjestetyssä konferenssissa nuoria kuudesta maasta ja kymmeneltä Itämeren alueen biosfäärialueelta kokoontui oppimaan lisää ja keskustelemaan Itämeren nykytilasta ja tulevaisuudesta. 40 aktiivista nuorta aikuista kokoontuivat tuomaan äänensä kuuluviin ja muotoilemaan viestin, joka jaetaan ihmisille, organisaatioille, kunnille ja valtioille. Nuorisofoorumi on osa hanketta ”Biosphere for Baltic – Future Generations”, jota rahoittaa Ruotsin instituutti.

Läs mer/Lue lisää (eng)

Naturbaserade lösningar i fokus i Skärgårdshavets biosfärområde

Forskningsgruppen för vatten- och miljöskydd vid Åbo yrkeshögskolan och Skärgårdshavets biosfärområde genomför sammanlagt fyra exempel lösningar för naturbaserade lösningar i Kimitoön och Pargas.

Lösningarna färdigställs under år 2026 och syftar bland annat till att förbättra den biologiska mångfalden, vattenkvaliteten och områdets rekreationsvärde. De fungerar också som exempel- och undervisningsobjekt för naturbaserade lösningar.

Läs mera

Luontopohjaiset ratkaisut tutuksi

Saaristomeren biosfäärialueella

Turun ammattikorkeakoulun Vesien- ja ympäristönsuojelun tutkimusryhmä ja Saaristomeren biosfäärialue toteuttavat Kemiönsaarelle ja Paraisille yhteensä neljä
luontopohjaisten ratkaisujen esimerkkikohdetta.

Kohteet valmistuvat vuoden 2026 aikana, ja niiden tavoitteena on muun muassa parantaa luonnon monimuotoisuutta, vesien tilaa ja alueen virkistysarvoa. Alueet toimivat myös luontopohjaisten ratkaisujen esimerkki-
ja opetuskohteina.

Lue lisää

Vi tackar biosfärområdets styrgruppsordförande Sanna Kipinä från Egentliga Finlands NTM-central, för hennes engagemang för Skärgårdshavets biosfärområde, under dryga 11 år som ordförande för biosfärområdets styrgrupp. Under den tiden har mycket hunnit hända, den pedagogiska verksamheten har vuxit till sig och nya verksamhetsmodeller såsom biosfärambassadörs- och biosfärpartnersprogrammen har startats upp. Sanna efterträds av Nina Myllykoski vid Sydvästra Finlands livskraftscentral.

Med värme tackar vi Sanna Kipinä för hennes tid som styrgruppens ordförande. Lämmin kiitos Sanna Kipinälle hänen ajastaan ohjausryhmän puheenjohtajana.

Kiitämme biosfäärialueen ohjausryhmän puheenjohtajaa Sanna Kipinää, Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta, hänen sitoutuneesta työstään Saaristomeren biosfäärialueen hyväksi runsaan 11 vuoden ajan biosfäärialueen ohjausryhmän puheenjohtajana. Tänä aikana on tapahtunut paljon: kasvatuksellinen toiminta on kehittynyt ja laajentunut, ja uusia toimintamalleja, kuten biosfäärilähettiläs- ja biosfäärikumppaniohjelmat, on käynnistetty. Sannan seuraajaksi tulee Nina Myllykoski Lounais-Suomen elinvoimakeskuksesta.

Daniel Wilson

Biosfärområdets styrgruppmedlemmar Daniel Wilson och Jan-Erik Karlsson presenterar sig

Om du skulle beskriva Skärgårdshavets biosfärområde med några ord, vilka skulle du välja?

Daniel: "Människan i naturen."

Jan-Erik: "Där jag är född, lever och bor."

Vad betyder Skärgårdshavets biosfärområde för dig personligen?

Daniel: "För mig är det fina med biosfärområdet just tanken att det är människa och natur i samverkan, stora naturvärden där också människan har sin plats."

Jan-Erik: "Den vackraste och lugnaste platsen som finns, att få bo och jobba med djur och natur, trygghet."

Vilka möjligheter ser du i att nyttja Skärgårdshavets biosfärområde för

Jan-Erik Karlsson. Foto - Kuva: Jesper Alm / Yle

Biosfäärialueen ohjausryhmän Daniel Wilson ja Jan-Erik Karlsson esittäytyvät

Jos kuvailisit Saaristomeren biosfäärialuetta muutamalla sanalla, mitkä valitsisit?

Daniel: “Ihminen ja luonto.”

Jan-Erik: “Missä olen syntynyt, elän ja asun.”

Mitä Saaristomeren biosfäärialue merkitsee sinulle henkilökohtaisesti?

Daniel: "Minusta biosfäärialueen hienous on ajatus ihmisen ja luonnon yhteiselosta, isoja luontoarvoja missä ihmiselläkin on paikkansa."

Jan-Erik: "Kaunein ja rauhallisin paikka, joka on olemassa – mahdollisuus asua ja työskennellä eläinten ja luonnon parissa, turvallisuus."

Mitä mahdollisuuksia näet Saaristomeren biosfäärialueen hyödyntämisessä paikallisessa kestävässä kehityksessä?

Daniel: "Työskentelen matkailun parissa, ja biosfäärialue voi auttaa matkailijoita löytämään tänne. Se on kuin laatuleima, joka osoittaa että meillä on täällä jotain erityisen hienoa, mutta myös muistuttaa että täällä pitää kulkea varovasti.”

hållbar utveckling lokalt?

Daniel: "Jag jobbar ju med turism, och biosfärområdet kan hjälpa besökare att hitta oss i skärgården. Det är en kvalitetsstämpel, som visar att det är nåt särskilt fint vi har här, men som också påminner besökaren att gå varsamt fram."

Jan-Erik: "Biosfärområdet är en sorts certifiering i Skärgårdshavet, där en grupp människor jobbar för att Skärgårdshavets Biosfärområdet även i fortsättningen skall vara världens vackraste miljö att kunna bo och verka i. Utmaningarna är ju förstås många, speciellt då det blivit så att det är nästan bara turism som längre kan ge inkomster, och därmed behöver vi hitta en balans med djur och natur, även att kunna få turismen att fungera under hela året. Även nya näringar och inkomster försöker man ju givetvis utveckla hela tiden. Man kan nog säga att man är lite stolt och att det är en ära att få vara med i denna grupp. Så att även många generationer efter oss kan få ha samma möjligheter vi haft. Även sammarbete och kontakter med andra biosfärområden ger styrka."

Jan-Erik: "Biosfäärialue on eräänlainen sertifiointi Saaristomerellä, jossa joukko ihmisiä tekee työtä sen eteen, että Biosfäärialue Saaristomerellä olisi myös jatkossa maailman kaunein ympäristö jossa asua ja toimia. Haasteita on tietysti paljon, erityisesti kun matkailusta on tullut lähes ainoa tulonlähde, ja siksi meidän on löydettävä tasapaino eläinten ja luonnon kanssa. Matkailun pitäisi toimia ympäri vuoden. Myös uusia elinkeinoja ja tulonlähteitä pyritään jatkuvasti kehittämään. Voi sanoa, että on hieman ylpeä ja että on kunnia olla mukana tässä ryhmässä, jotta monet sukupolvet meidän jälkeemme saisivat samat mahdollisuudet kuin meillä on ollut. Myös yhteistyö ja yhteydet muihin biosfäärialueisiin antavat voimaa."

Tidslinje för betydande insatser under senaste 10 år - Aikajana merkittävistä panostuksista viimeisten 10 vuoden aikana

Alla biosfärområden redovisar till Unescos MAB-sekretariat vart tionde år. Redovisningen innebär en diger rapport om förändringar i biosfärområdet, med fokus på lokal samhället, näringar, natur och kultur speglat i biosfärområdets verksamhet.

I Skärgårdshavets 10-års rapport har vi sammanfattat så här:

Vi fortsätter att arbeta på bred front för att främja en livskraftig skärgård. Med sina tiotusentals öar och skär är Skärgårdshavet en unik plats på jorden. Det är en levande arkipelag, med närmare 100 bebodda öar. Kulturlandskapen och de många olika naturtyperna, både över och under vattenytan, gör Skärgårdshavet till ett av de artrikaste områdena i Finland. Det finns ständiga utmaningar när det gäller skärgårdens bobarhet. Kommunala tjänster har utsatts för besparingar och centralisering, särskilt i glesbygdsområden. Fortafarande sjunker invånarantalet. Havets tillstånd är dåligt och påverkar starkt inte bara alla skärgårdsbors liv utan också områdets attraktionskraft. Skärgården kännetecknas av en hög biologisk mångfald, som endast kan bevaras

Kaikki biosfäärialueet raportoivat Unescon MAB-sihteeristölle kymmenen vuoden välein. Raportointi sisältää laajan selvityksen biosfäärialueella tapahtuneista muutoksista, ja siinä tarkastellaan biosfäärialueen toiminnan kautta paikallisyhteisöä, elinkeinoja, luontoa ja kulttuuria.

Saaristomeren biosfäärialueen 10-vuotisraportin yhteenveto:

Jatkamme laaja-alaista työtä elinvoimaisen saariston edistämiseksi. Kymmenien tuhansien saarten ja luotojensa ansiosta Saaristomeri on ainutlaatuinen paikka maapallolla. Se on elävää saaristoa, jossa on lähes sata asuttua saarta. Kulttuurimaisemat ja monet erilaiset, sekä vedenalaiset että maanpäälliset luontotyypit tekevät Saaristomerestä yhden Suomen runsaslajisimmista alueista. Saariston asuttavuuteen liittyy jatkuvia haasteita. Kunnallisia palveluja on säästöjen ja keskittämisen myötä karsittu, erityisesti harvaan asutuilla alueilla. Väkiluku jatkaa edelleen laskuaan. Meren tila on huono ja vaikuttaa voimakkaasti paitsi kaikkien saaristolaisten elämään myös alueen vetovoimaan. Saaristolle on ominaista

genom samarbete mellan lokalsamhället, myndigheter, forskare och föreningar.

Biosfärkontoret fokuserar i stor utsträckning sin verksamhet på att stärka lokalsamhället, till exempel genom att främja nya näringsgrenar och inflyttning. I biosfärområdets verksamhet ser vi det som särskilt viktigt att främja en känsla av tillhörighet och att stärka människors egna handlingskraft – från unga till äldre – eftersom alla behövs i arbetet för en hållbar framtid i skärgården. Seminarier och andra evenemang, många av dem årligen återkommande, genomförs i samarbete med biosfärpartners och andra samarbetspartners. Biosfärkontoret har drivit olika utvecklingsprojekt för att stärka mångfalden i näringslivet, bland dessa kan speciellt nämnas projekten som lade grunden för **mathantverket i Finland.**

Biosfärkontoret har tre administrativa partner: NTM-centralen med ekonomiskt ansvar, Pargas stad som förvaltar biosfärkontoret och Kimitoöns kommun. Denna samarbetsmodell möjliggör ett starkt engagemang från kommunerna, vilket har varit ett viktigt mål vid utvecklingen av biosfärområdets förvaltningsstruktur. **Det fysiska kontoret ligger nu i Skärgårdscentrum Korposström, i hjärtat av biosfärområdet**. Skärgårdscentrum Korposström har öppnat upp helt nya möjligheter för synlighet, aktiviteter och samarbete.

Biosfärområdets funktion för att främja hållbar utveckling i Skärgårdshavets område spelar nu, i denna tid av centraliseringar, en ännu viktigare roll för ö-samhällen. **Projekt som drivs av biosfärkontoret och olika biosfärpartners styrs alltid av MAB-programmets tre pelare: bevarande av biologisk mångfald, främjande av hållbar utveckling och stöd för utbildning och**

korkea biologinen monimuotoisuus, jota voidaan säilyttää vain paikallisyhteisön, viranomaisten, tutkijoiden ja yhdistysten välisellä yhteistyöllä.

Biosfääritoimisto keskittää toimintansa suurelta osin paikallisyhteisön vahvistamiseen, esimerkiksi edistämällä uusia elinkeinoja ja muuttoliikettä alueelle. Biosfäärialueen toiminnassa pidämme erityisen tärkeänä yhteenkuuluvuuden tunteen vahvistamista ja ihmisten oman toimijuuden tukemista – nuorista ikääntyneisiin – sillä kaikkia tarvitaan saariston kestävän tulevaisuuden rakentamisessa. Seminaareja ja muita tapahtumia, joista monet ovat vuosittain toistuvia, järjestetään yhteistyössä biosfäärikumppaneiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Biosfäärikonttori on toteuttanut kehittämishankkeita elinkeinoelämän monipuolistamiseksi; näistä voidaan erityisesti mainita hankkeet, jotka loivat perustan **Suomen artesaaniruoka -konseptille**.

Biosfäärikonttorilla on kolme hallinnollista yhteistyökumppania: ELY-keskus taloudellisena vastuutahona, Paraisten kaupunki biosfäärikonttorin hallinnoijana sekä Kemiönsaaren kunta. Tämä yhteistyömalli mahdollistaa vahvan kuntien sitoutumisen, mikä on ollut tärkeä tavoite biosfäärialueen hallintorakenteen kehittämisessä. **Fyysinen toimisto sijaitsee nyt Saaristokeskus Korpoströmissä, biosfäärialueen sydämessä.** Saaristokeskus Korposström on avannut täysin uusia mahdollisuuksia näkyvyydelle, toiminnalle ja yhteistyölle.

Biosfäärialueen rooli kestävän kehityksen edistäjänä Saaristomeren alueella on nyt, keskittämisten aikana, entistäkin tärkeämpi saariyhteisöille. **Biosfäärikonttorin ja eri biosfäärikumppaneiden toteuttamia hankkeita ohjaavat**

forskning om hållbarhet. Strategin betonar starkt bred samverkan och individens handlingskraft i arbetet för en hållbar framtid.

Under det senaste decenniet har biosfärområdets arbete alltmer fokuserat på delaktighet och att dela både glädjen över framgång och ansvaret för att forma en hållbar framtid. Nyckelfaktorer har varit utvecklingen av **Biosfärambassadörs-programmet och Biosfärpartner-programmet.** Vårt pedagogiska program **Biosfärakademin** spelar också en oerhört viktig roll i biosfärområdets arbete och stödjer starkt stärkt känsla av tillhörighet och handlingskraft hos barn och unga. Genom Biosfärakademins program får barn och unga möjlighet att öka sin kunskap om sin lokala miljö och stärka sin kontakt med naturen genom utomhusupplevelser och upptäckter. Biosfärakademin, med sitt stora utbud av olika aktiviteter, har också inspirerat många partner både nationellt och internationellt, och liknande verksamheter har utvecklats i många andra regioner. **Bobarhetsprojektet** med aktiva lokala bobarhetsgrupper har gett fler möjligheter att involvera människor i biosfärområdets aktiviteter. Tackvare alla dessa satsningar på delaktighet och fostrande verksamhet har kännedomen om biosfärområdet ökat mångfalt under senaste decennium.

aina MAB-ohjelman kolme pilaria: biologisen monimuotoisuuden suojelu, kestävän kehityksen edistäminen sekä kestävyyteen liittyvän koulutuksen ja tutkimuksen tukeminen. Strategiassa korostuvat vahvasti laaja yhteistyö ja yksilön toimijuus kestävän tulevaisuuden rakentamisessa.

Viime vuosikymmenen aikana biosfäärialueen työ on yhä enemmän keskittynyt osallisuuteen sekä sekä onnistumisen ilon että vastuun jakamiseen kestävän tulevaisuuden muovaamisessa. Keskeisiä tekijöitä ovat olleet **biosfäärilähettiläsohjelman** ja **biosfäärikumppaniohjelman** kehittäminen. Myös pedagoginen ohjelmamme **Biosfääriakatemia** on äärimmäisen tärkeässä roolissa biosfäärialueen toiminnassa ja tukee vahvasti lasten ja nuorten yhteenkuuluvuuden tunnetta ja toimijuutta. Biosfääriakatemian eri ohjelmien kautta lapset ja nuoret saavat mahdollisuuden lisätä tietämystään omasta paikallisesta ympäristöstään ja vahvistaa yhteyttään luontoon ulkona tapahtuvien elämysten ja löytöjen kautta. Laajalla ja monipuolisella toimintatarjonnallaan Biosfääriakatemia on inspiroinut monia kumppaneita sekä kansallisesti että kansainvälisesti, ja vastaavaa toimintaa on kehitetty monilla muilla alueilla. **Asuttavuushanke** aktiivisine paikallisine asuttavuusryhmineen on tarjonnut lisää mahdollisuuksia ihmisten osallistamiselle biosfäärialueen toimintaan. Kaikkien näiden osallistumista ja kasvatuksellista toimintaa koskevien panostusten ansiosta biosfäärialueen tuntemus on viimeisen vuosikymmenen aikana lisääntynyt moninkertaisesti.

Invånare - Asukkaita	2014	2024
Kärnområde - Ydinalue	0	12
Buffertzon - Puskurivyöhyke	100	88
Samarbetsområde - Yhteistyöalue	3550	3205
Total	3650	3305

Invånarantalets förändring i biosfärområdet under senaste 10 år - Asukasmäärän muutos biosfäärialueella viimeisten 10 vuoden aikana

Erja är ny på biosfärkontoret

Erja Mäkilä

Hej alla läsare! Min första arbetsdag började på Kimitoön, i vassen vid Sjölax gård, med vadarbyxorna på, kor och människor som sällskap. Besöket hörde till projektet *Supported by Nature*, som du kan läsa mer om på annan plats i detta nyhetsbrev. Under den första veckan var jag också i Dalsbruk på September Open för att presentera Skärgårdshavets Unesco biosfärområde tillsammans med mina kollegor Erika Silventoinen och marinbiologen Conny Sjöqvist.

Under den här hösten har jag fått sätta mig in i olika projekt och lärt mig mycket nytt och intressant. Visste du att tångsnällan är en fisk som är släkt med sjöhästen? Det har varit också fint att bo hela hösten i Korpo. Jag har fått lära känna många nya människor och varit med i flera lokala fritidsevenemang. Jag bor ändå i Dalsbruk på Kimitoön, och efter årsskiftet fortsätter jag på Biosfärkontoret, men flyttar över till att arbeta på Kimitoön. Likt skärgårdsbor i allmänhet är jag med i mycket – i kulturevenemang, som biosfärambassadör och även som frivillig i besättningen på jakten Eugenia. Mer om det också i detta nyhetsbrev.

Erja on uusi biosfääritoimistolla

Hei vaan kaikille lukijoille! Ensimmäinen työpäiväni alkoi Kemiönsaarella, Sjölaxin kartanon kaislikossa kahluuhousut jalassa, lehmät ja ihmiset seuranani. Vierailu

liittyi Supported by Nature -hankkeeseen, josta voit lukea lisää toisaalla tässä uutiskirjeessä. Ensimmäisellä viikolla olin myös Taalintehtaalla September Openissa esittelemässä Saaristomeren UNESCO Biosfäärialuetta, ja mukana olivat kollegani Erika Silventoinen sekä meribiologi Conny Sjöqvist.

Syksyn aikana olen saanut perehtyä hankkeisiin, oppia paljon uutta ja mielenkiintoista. Tiesitkö, että siloneula on kala joka on sukua merihevoselle? On ollut myös hienoa asua tämä syksy Korppoossa, tavata uusia ihmisiä ja olla mukana myös paikallisissa vapaa-ajan tapahtumissa. Asun kuitenkin Kemiönsaaressa Taalintehtaalla ja vuoden vaihteen jälkeen jatkan Biosfääritoimistolla, mutta siirryn työskentelemään Kemiönsaaren puolelle. Saaristolaisten tapaan olen mukana monissa kuten paikallisissa kulttuuritapahtumissa, biosfäärilähettiläänä ja myös vapaaehtoisena Jahti Eugenian miehistössä. Siitäkin lisää tässä uutiskirjeessä.

Erja Mäkilä

Skärgårdshavets biosfärområde har nu redan 73 biosfärambassadörer!

Några av de nya biosfärambassadörerna - Osa uusista biosfäärilähettiläistä: Minna Peura, Erja Mäkilä, Anna Norrgård, Titti Edfelt, Lena Grönqvist, Daniel Sahlgren, ElinMaria Sydänvirta, Ida-Kajsa Johansson.

Skärgårdshavets biosfärområde har nu 15 nya biosfärambassadörer. Biosfärområdet tillsammans med Skärgårdsinstitutet vid Åbo Akademi och Åbo Universitet ordnade för tredje gången en utbildning av biosfärambassadörer. I dessa tider med många utmaningar både lokalt och globalt, vad gäller hållbarhet och samhällets resiliens, är det speciellt viktigt med samarbete och gemenskap. Biosfärambassadörsprogrammet stärker känslan av tillhörighet och ger handlingskraft och kunskap för att tillsammans skapa en hållbar framtid.

En biosfärambassadör har kunskap, intresse och engagemang att sprida information till andra om vårt gemensamma Unesco-biosfärområde. Alla biosfärambassadörer får själva definiera sin roll som ambassadör – vissa använder kunskapen och kontakterna i sitt yrkesliv, medan andra vill arbeta för en hållbar utveckling inom föreningslivet eller i sitt privatliv. För biosfärområdets verksamhet är alla våra ambassadörer mycket värdefulla!

Saaristomeren biosfäärilähettiläitä on nyt jo 73!

Saaristomeren biosfäärialueella on nyt 15 uutta biosfäärilähettilästä. Biosfäärialue kouluttaa biosfäärilähettiläitä yhdessä Åbo Akademin Saaristoinstituutin ja Turun

yliopiston kanssa. Näinä aikoina, jolloin kohtaamme monia haasteita sekä paikallisesti että maailmanlaajuisesti kestävyyden ja yhteiskunnan muutosjoustavuuden kannalta, yhteistyö ja yhteisöllisyys ovat erityisen tärkeitä. Biosfäärilähettiläsohjelma vahvistaa yhteenkuuluvuuden tunnetta ja antaa toimintatarmoa ja tietoa kestävän tulevaisuuden rakentamiseksi yhdessä.

Biosfäärilähettiläällä on tietoa, kiinnostusta ja sitoutumista levittää tietoa yhteisestä Unescon biosfäärialueestamme muille. Kaikki biosfäärilähettiläät voivat vapaasti määritellä oman roolinsa lähettiläänä – jotkut käyttävät tietämystään ja kontaktejaan työelämässä, kun taas toiset haluavat työskennellä kestävän kehityksen puolesta yhdistystoiminnassa tai nimenomaan yksityiselämässään. Kaikki lähettiläät ovat erittäin arvokkaita biosfäärialueen toiminnalle.

Decemberhälsningar från Skärgårdshavets år

År 2025 börjar vara klappat och klart. Och vilket fantastiskt år det har varit! Vi har diskuterat, lärt oss och hört om aktuell forskning och verksamhet i anslutning till Skärgårdshavet på nästan 60 evenemang i vilka nästan 4 000 människor deltagit. Ett stort tack till alla som varit med och ordnat, deltagit i eller kommunicerat om temaåret och dess evenemang. Det hade inte varit möjligt utan samarbete och experter inom flera sektorer! Speciellt tack ännu till våra finansiärer: Stiftelsen för Åbo Akademi, Stiftelsen Turun yliopistosäätiö, Skyddsfonden för Skärgårdshavet, A'Pelago, Pargas stad, Martha och Albin Löfgrens kulturfond, Kimitoöns kommun, William Thurings stiftelse och Åbo Akademi, miljö- och marinbiologi.

Jag tycker att under året har just gemensamma insatser fått en central roll i att lösa de utmaningar som

Saaristomerivuoden joulukuun terveiset

Vuosi 2025 alkaa olla paketissa. Ja miten huikea vuosi se onkaan ollut! On keskusteltu, opittu, kuultu ajankohtaisesta tutkimuksesta ja teoista Saaristomeren parissa lähes kuudessakymmenessä tapahtumassa, joihin on osallistunut lähes 4 000 ihmistä. Suuri kiitos kaikille, jotka ovat olleet mukana järjestämässä, osallistumassa tai viestimässä vuodesta ja sen tapahtumista, se ei olisi ollut mahdollista ilman yhteistyötä ja monen alan osaajaa! Erityiskiitos vielä rahoittajillemme, Åbo Akademin säätiö, Turun yliopistosäätiö, Saaristomeren suojelurahasto, A'Pelago, Paraisten kaupunki, Martha och Albin Löfgrens kulturfond, Kemiönsaaren kunta, William Thurings säätiö sekä Abå Akademi, ympäristö ja meribiologia.

Vuoden aikana mielestäni juuri yhdessä tekeminen on noussut keskiöön Saaristomeren haasteiden ratkomisen edessä. Akateeminen maailma, paikalliset, yritykset, yhdistykset,

Skärgårdshavet står inför. Den akademiska världen, lokalbefolkningen, företagen, föreningarna, politiken, kommunerna och individerna kan endast tillsammans uppnå en mer hållbar balans mellan havets och människornas välmående. Årets sista gästskribent Kirsi Sonk-Rautio ger oss mera att fundera på gällande samarbete och hur vi behöver alla former av kunskap.

Året har varit betydelsefullt och entusiasmen för Skärgårdshavet tar inte slut, åtminstone inte för min del. De kontakter och nätverk som bildats inom ramarna för temaåret lever förhoppningsvis vidare länge och föder nya idéer och åtgärder för Skärgårdshavets väl.

Jag är entusiastisk över hur otroligt viktigt Skärgårdshavet är för så många, till och med på ett väldigt personligt plan. I svaren på kampanjen Skärgårdshavet i mitt hjärta framstod särskilt bland annat hemmet och friden samt praktiska aktiviteter, såsom simning eller båtliv. För oss innebär Skärgårdshavet liv, i alla dess former.

Med ett välmående Skärgårdshav i mitt hjärta,

Hanna Karvinen

ps. Ni hittar allt material som producerats under temaåret på biosfärområdets hemsida!

Läs mera

politiikka, kunnat ja yksilöt voivat vain yhdessä saavuttaa kestävämmän balanssin meren ja ihmisten hyvinvoinnin välillä. Yhteistyöstä ja monipuolisesta tiedosta voitte lukea vuoden viimeisessä vieraskynä-artikkelissa Kirsi Sonck-Raution pohdintoja.

Vuosi on ollut merkityksellinen ja intoilu Saaristomerestä ei lopu, ainakaan omalta osaltani. Teemavuoden puitteissa muodostetut yhteydet ja verkostot toivottavasti elävät pitkään synnyttäen uusia ideoita ja toimia Saaristomeren hyväksi.

Olen innoissani siitä, miten valtavan tärkeä Saaristomeri on niin monelle, jopa todella henkilökohtaisella tavalla. Saaristomeri sydämessäni -kampanjan vastauksissa esiin nousi vahvasti muun muassa koti ja rauha sekä käytännön aktiviteetit, kuten uiminen tai veneily. Saaristomeri merkitsee meille elämää, kaikissa sen muodoissa.

Hyvinvoiva Saaristomeri sydämessäni,

Hanna Karvinen

ps. Saaristomerivuoden aikana tuotettu ja julkaistu materiaali löytyy biosfäärialueen nettisivuilta, käy kurkkaamassa

Lue lisää

Fråga forskaren!

Kampanjen Ask a Scientist som lanserades under Skärgårdshavets år har äntligen också funnit sin väg till biosfärområdets webbplats! Ta en titt på vad som frågats under året och hurdana svar vi fått på era frågor av forskare och experter. Det omtyckta Ask a Scientist lever vidare trots att temaåret tar slut, eftersom biosfärkontoret har lovat att ta emot frågor, förmedla dem till experter och publicera svaren på sin webbplats fyra gånger om året. Under 2026 testar vi hur kampanjen fungerar med mer begränsade resurser, men postlådan för frågor är fortfarande öppen, ifall du funderar över något om Skärgårdshavet! Frågor, svar och den nya postlådan hittar du här!

Läs mera

Kysy tutkijalta!

Saaristomerivuoden aikana lanseerattu Ask a Scientist kampanja on vihdoin löytänyt tiensä myös biosfäärialueen nettisivuille! Käy kurkkaamassa mitä vuoden aikana on kysytty ja millaisia vastauksia olemme saaneet tutkijoilta ja asiantuntijoilta kysymyksiinne. Pidetty Ask a Scientist jatkaa elämistään teemavuoden loppumisesta huolimatta, sillä biosfääritoimisto on luvannut ottaa vastaan kysymyksiä, välittää ne asiantuntijoille ja neljä kertaa vuodessa julkaista vastaukset nettisivuillaan. Vuoden 2026 aikana testaamme miten kampanja toimii rajallisemmilla resursseilla, mutta postilaatikko kysymyksille on edelleen auki, mikäli jokin asia Saaristomerestä on jäänyt askarruttamaan! Kysymyksiin, vastauksiin ja uuteen postilaatikkoon löydät täältä!

Lue lisää

Forskning och kunskap om Skärgårdshavet

Skärgårdshavet intresserar forskare. I området pågår konstant flera projekt med syftet att förbättra Skärgårdshavets tillstånd och dess invånares välmående – om invånarna så är människor eller djur.

Välmående är dock en rätt subjektiv fråga och ofta kan olika mätare för och synpunkter om välmående till och med vara i strid med varandra, vilket orsakar motstridigheter mellan olika grupper

Tiedettä ja tietoa Saaristomerellä

Saaristomeri kiinnostaa tieteentekijöitä. Alueella on aina käynnissä useampi hanke, joiden tähtäimenä on parantaa Saaristomeren tilaa ja sen asukkaiden hyvinvointia – olivat ne asukkaat sitten ihmisiä tai eläimiä.

Hyvinvointi on kuitenkin melko subjektiivinen kysymys, ja usein erilaiset hyvinvoinnin mittarit ja näkemykset saattavat jopa riidellä keskenään, aiheuttaen ristiriitoja eri

och varelser. Vetenskapen sägs vara objektiv, och således borde den inte diskriminera någon. Ofta väcker dock vetenskapens resultat och åtgärder som vidtas utifrån dem en upplevelse om orättvisa. Detta är svårt att undvika, men vi kan ändå försöka vårt bästa.

Ofta beror motstridigheter inom vetenskap på en kollision av olika typer av kunskap. Vetenskaplig kunskap är bara en typ av kunskap och under kunskapsparaplyet ryms flera andra olika sätt att veta något. I de humanistiska vetenskaperna, såsom mitt eget område antropologi, talar man ofta om lokal miljökunskap, traditionell miljökunskap eller erfarenhetsbaserad kunskap. I lokal miljökunskap ligger fokus just på det lokala. De som vistas och bor länge i en viss miljö lär sig att tolka sin egen miljö och se förändringar som sker i dess verkningsområde. Kunskap är också att veta hur dessa förändringar påverkar det lokala livet. I traditionell miljökunskap betonas ännu starkare kunskap som förts vidare från en generation till en annan, medan erfarenhetsbaserad kunskap betonar saker som vi lärt oss så att säga den hårda vägen, om det så är positivt eller negativt. Vi talar också ofta om tyst kunskap som kanske är tyst på grund av att den är svår att klä i ord. Mycket vanlig tyst kunskap är till exempel simkunnighet, men även flera färdigheter som hänför sig till att tolka tecken i naturen.

Att samla, tolka och föra vidare sådan kunskap är en utmaning. Ännu mer utmanande är det att få olika typer av kunskap att kommunicera på ett sätt som bygger broar. I mitt arbete som antropolog i Skärgårdshavets område har jag forskat bland fiskare, intervjuat de boende om deras synpunkter på förändringar i artbeståndet och kartlagt tankar och åsikter om olika åtgärder eller idéer i anslutning till naturvård. Det är viktigt att få skärgårdsbornas röst hörd och göra forskningen så gemenskapsorienterad och

ryhmien ja olentojen välillä. Tieteen sanotaan olevan objektiivista, ja siten sen ei pitäisi syrjiä ketään. Usein silti tieteen tulokset ja niistä syntyvät toimenpiteet herättävät kokemusta epäoikeudenmukaisuudesta. Tältä on vaikea välttyä, mutta silti voimme yrittää parhaamme.

Usein ristiriidat tieteen teossa juontavat erilaisten tiedonlajien törmäämisestä. Tieteellinen tieto on vain yksi tiedonlaji, ja tiedon sateenvarjon alle mahtuu useita muistakin tapoja tietää. Ihmistieteissä, kuten omalla alallani antropologiassa, puhutaan usein paikallisesta ympäristötiedosta, perinteisestä ympäristötiedosta tai kokemuspohjaisesta tiedosta. Paikallisesta ympäristötiedosta puhuttaessa keskiö on juuri paikallisuudessa. Tietyssä ympäristössä paljon aikaa viettävät ja asuvat oppivat tulkitsemaan omaa ympäristöään ja näkemään sen vaikutuspiirissä tapahtuvat muutokset. Tietoa on myös se, miten nämä muutoksen vaikuttavat paikalliseen elämään. Perinteisessä ympäristötiedossa painotetaan vielä enemmän sukupolvilta toiselle siirtynyttä tietoa, kun taas kokemusperäinen tieto painottaa asioita, joita olemme oppineet niin sanotusti kantapään kautta, oli se sitten positiivista tai negatiivista. Puhumme usein myös hiljaisesta tiedosta, joka on hiljaista ehkä siksi, että sitä on vaikea pukea sanoiksi. Varsin yleistä hiljaista tietoa on esimerkiksi uimataito, mutta myös monet luonnonmerkkien tulkitsemiseen liittyvät taidot.

Tällaisen tiedot kerääminen, tulkitseminen ja eteenpäin vieminen on haaste. Vielä haastavampaa kun saada erilaiset tiedon tavat keskustelemaan keskenään siltoja rakentavalla tavalla. Työssäni antropologina Saaristomeren alueella olen tehnyt tutkimusta kalastajien parissa, haastatellut asukkaiden näkemyksiä lajikirjon muutoksista ja kartoittanut ajatuksia ja mielipiteitä erilaisista luonnonsuojeluun liittyvistä toimenpiteistä tai ideoista.

genomslagskraftig som möjligt. Genom att kombinera vetenskaplig kunskap och andra typer av kunskap med varandra når vi de bästa slutresultaten för hela gemenskapen.

Skribenten är Kirsi Sonck-Rautio som för tillfället är forskare vid Oulun yliopisto i projektet Ikääntyminen luonnon kanssa som finansieras av Konestiftelsen.

Tärkeää on saada saaristolaisten ääni kuuluviin ja tehdä tieteenteosta mahdollisimman yhteisöllistä ja vaikuttavaa. Yhdistämällä tieteellistä tietoa ja muita tiedonlajeja keskenään pääsemme koko yhteisön kannalta parhaisiin lopputuloksiin.

Kirjoittaja on Kirsi Sonck-Rautio, joka parhaillaan toimii tutkijana Oulun yliopistossa Koneen säätiön rahoittamassa Ikääntyminen luonnon kanssa – hankkeessa.

Vetenskap ger kunskap, kunskap ger handlingskraft, handlingskraft ger lösningar

Tiede antaa tietoa, tieto antaa tomijuutta, tomijuus antaa ratkaisuja

Bobarhet reflektioner

Frågan om hur bobar Pargas skärgård är, har diskuterats och utretts i arbetsgrupper bestående av fast- och deltidsboende i Iniö, Houtskär, Korpo och Nagu.

För dem som valt att bosätta sig i ett av ösamhällena är svaret kanske självklart, det är tillräckligt bobart för att man ska välja att stanna. Men det betyder
inte att det inte finns utrymme för förbättringar.

Projektet Boarhet på Pargas öar, en del av Skärgårdens biosfärområdes verksamhet
under perioden 09/24-12/25. EU:s Leader-program och Svenska Kulturfonden har finansierat de lokala arbetsgruppernas arbete med bobarhetsanalyserna av ösamhällena. I

Ajatuksia asuttavuudesta

Paraisten saariston asuttavuutta on tutkittu työryhmissä, joihin on osallistunut Iniön, Houtskärin, Korppoon ja Nauvon vakituisia ja osavuotisia asukkaita.

Saaristoyhteisöihin asettuneille vastaus on ehkä itsestään selvä: asuttavuus on riittävää, jotta sinne haluaa jäädä asumaan. Mutta se ei tarkoita, että parantamisen varaa ei olisi.

Asuttavuus Paraisten saarilla -hanke, joka on osa Saariston biosfäärialueen toimintaa ajalla 09/24-12/25. EU:n Leader-ohjelma ja Svenska Kulturfonden ovat avustaneet paikallisia työryhmiä saaristoyhteisöjen tekemissä asuttavuusanalyyseissä.

medborgarforskningsstudien har man med hjälp av bobarhetsverktyget som utvecklats vid Skärgårdsinstitutet vid Åbo Akademi
undersökt 45 bobarhetsindikatorer.

Projektet är förenligt med biosfärområdets målsättningar genom att möjliggöra för
invånare att kartlägga och förstå sina ösamhällens lokala omständigheter, för att på
så vis synliggöra utgångsläget för deras utvecklingsambitioner och potential att fungera som nationellt och internationellt inflytelserika modellområden.

En stor utmaning för samtliga skärgårdssamhällen är de hundratusentals människor som besöker skärgården, främst under högsäsong. Dessa sätter ett uppenbart tryck på ösamhällena som i mångt och mycket är dimensionerade efter antalet
mantalsskrivna invånare. De fyra ösamhällena har 2 800 mantalsskrivna personer, men också en deltidsboende befolkning på ungefär 18 000 personer som i
genomsnitt bor 87 dagar om året i skärgården, många merparten av året. Även om den mantalsskrivna befolkningen blir mindre så är den mänskliga närvaron stor och något som behöver beaktas, bland annat i planeringen och upprätthållandet av fysiska och digitala kommunikationer och sjuk- och hälsovårdstjänster.

**De stora folkmängderna visar att skärgården har en attraktionskraft. som få områden
förunnad. Skärgårdsmiljön är unik, mycket uppskattad och behöver omsorg om den också i framtiden ska ha tillräcklig bärkraft.** Många öbor får sin utkomst tack vare de deltidbosattas och besökarnas närvaro, men turismen är ändå inte det enda benet som lokalekonomierna står på. Utbudet på och

Kansalaistutkimuksessa on tutkittu 45 asuttavuuden indikaattoria Åbo Akademin Saaristoinstituutissa kehitetyn asuttavuus-työkalun avulla.

Hanke on sopusoinnussa biosfäärialueen tavoitteiden kanssa, sillä se antaa
asukkaille mahdollisuuden kartoittaa ja ymmärtää saaristoyhteisöjensä paikallisia
olosuhteita ja näin tuoda esiin lähtökohdat niiden kehitystavoitteille ja potentiaalille
toimia kansallisesti ja kansainvälisesti vaikutusvaltaisina mallialueina.

Suuri haaste kaikille saaristoyhteisöille on satojentuhansien ihmisten vierailu saaristossa, etenkin sesonkiaikana. Tämä aiheuttaa ilmeistä painetta saaristoyhteisöille, jotka on suurelta osin mitoitettu rekisteröityjen asukkaiden määrän mukaan. Neljässä saaristoyhteisössä on 2 800 kirjoilla olevia asukasta, mutta myös noin 18 000 osavuotista asukasta, jotka asuvat saaristossa keskimäärin 87 päivää vuodessa, monet suurimman osan vuodesta. Vaikka rekisteröity väestö vähenee, ihmisten läsnäolo on suuri ja se on otettava huomioon muun muassa fyysisten ja digitaalisten yhteyksien sekä terveydenhuolto- ja sairaanhoitopalvelujen suunnittelussa ja ylläpidossa.

**Suuret väkimäärät osoittavat, että saaristolla on vetovoimaa, jota vain harvat alueet voivat
tarjota. Saaristoympäristö on ainutlaatuinen, erittäin arvostettu ja vaatii huolenpitoa, jotta se olisi riittävän elinvoimainen myös tulevaisuudessa.** Monet saarelaiset saavat toimeentulonsa osavuotisesti asuvien ja vierailijoiden läsnäolosta, mutta matkailu ei kuitenkaan ole paikallistalouksien ainoa tukijalka. Palvelujen tarjonta ja saatavuus ovat suhteellisen hyvät pääsaarilla, mutta tilanne on haastavampi syrjäisemmillä

tillgängligheten till service och tjänster är förhållandevis gott på huvudöarna, men
situationen är mera utmanande på de mer avlägsna holmarna. De lediga arbetsplatserna är få, vilket också den exemplariskt låga arbetslösheten vittnar om.
Skärgårdsborna är sysselsatta, många med flera inkomstkällor.

Avfolkningen är den stora utmaning som samtliga ösamhällen står inför, vilket också är det multifaktoriella fenomen som bobarhetsanalysen söker svar på. Nettomigrationen är ändå balanserad i Pargas skärgård och den minskande befolkningen beror till stor del på den stora grupp äldre människor som avlider ochatt barnafödandet är lågt, det vill säga samma utmaning som hela Finland står inför.
För att bibehålla eller öka nuvarande nivå av bobarhet behövs inflyttare. **För att öka
inflyttningen behövs arbetsplatser och lediga och lämpliga bostäder.**

Under vårvinter 2025 genomfördes en bobarhetsenkät där 36 % av de deltidsbosatta uppger att de kunde tänka sig att flytta permanent till sin fritidsbostad. Orsakerna till att man inte flyttar är många, men i huvudsak handlar det om att man har arbete på annat håll, att bostaden av en eller annan orsak inte lämpar sig för åretruntboende eller att livssituationen överlag begränsar ambitionen.

De nu gjorda analyserna kastar ett ljus över många av skärgårdslivets goda sidor, det rika förenings- och kulturlivet, den goda offentliga servicen och välmåendet, vilket förhoppningsvis också kan få andra potentiella inflyttare att vända sina blickar mot vår skärgård.

Cirka 30 personer har aktivt deltagit i de 45 arbetsgruppsmöten som har ordnats
saarilla. Avoimia työpaikkoja on vähän, mistä kertoo myös esimerkillisen alhainen työttömyysaste. Saariston asukkaat ovat työtätekeviä, ja monilla on useita tulonlähteitä.

**Väestökato on suuri haaste, joka koskee kaikkia saaristoyhteisöjä, ja se on myös
monitekijäinen ilmiö, johon asuttavuusanalyysi etsii vastausta.** Nettomuutto on melko tasapainossa Paraisten saaristossa, ja väestön väheneminen johtuu suurelta osin suuren ikääntyneen väestön luonnollisesta poistumasta, yhdistettynä alhaiseen syntyvyyteen, eli samasta haasteesta, joka koskee koko Suomea. Nykyisen asukasmäärän säilyttämiseksi tai kasvattamiseksi tarvitaan uusia
asukkaita. **Muuttoliikkeen lisäämiseksi tarvitaan työpaikkoja sekä vapaita ja sopivia asuntoja.**

Keväällä 2025 tehdyssä asukaskyselyssä 36 % osa-aikaisista asukkaista ilmoitti voivansa kuvitella muuttavansa pysyvästi vapaa-ajan asuntoonsa. Syitä muuttamatta
jättämiselle on monia, mutta pääasiassa kyse on siitä, että asukkailla on työ muualla,
asunto ei jostain syystä sovellu ympärivuotiseen asumiseen tai elämäntilanne rajoittaa yleisesti ottaen muuttamista.

**Nyt tehdyt analyysit valottavat monia saaristolaiselämän hyviä puolia, kuten rikkaan yhdistys- ja kulttuurielämän, hyvät
julkiset palvelut ja hyvinvoinnin, mikä toivottavasti saa myös muut potentiaaliset
muuttajat kiinnittämään huomionsa saaristoomme.**

Noin 30 henkilöä on osallistunut aktiivisesti 45 työryhmäkokoukseen, jotka on
järjestetty paikallisesti kuluneen vuoden

lokalt under det gångna året. Biosfärkontoret vill rikta ett stort tack till alla som på ett eller annat sätt deltagit i arbetet!

Projektet Bobarhet på Pargas öar avslutats vid årsskiftet, men biosfärkontoret, lokala föreningar och Pargas stad jobbar vidare att ta tillvara resultaten. Bobarhetsrapporterna publiceras på Skärgårdshavets biosfärområdes hemsida och finns också till påseende i biblioteken i Pargas.

aikana. Biosfääritoimisto haluaa kiittää lämpimästi kaikkia, jotka ovat tavalla tai toisella osallistuneet työhön!

Asuttavuus Paraisten saarilla-hanke päättyy vuodenvaihteessa, mutta biosfääritoimisto, paikalliset yhdistykset ja Paraisten kaupunki jatkavat työtä ja ottavat koppia tulosten hyödyntämisestä. Asuttavuusraportit julkaistaan Saaristomeren biosfäärialueen verkkosivuilla ja ovat nähtävillä myös Paraisten kirjastoissa.

Vår pedagogiska verksamhet har finansiering i form av ett tre-årigt projekt “Unga för en hållbar framtid” tom. 31.3.2026. Projektet finansieras av **Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne, Svenska kulturfonden, Amos Andersons fond** och **Svenska folkskolans vänner.**

Vår pedagogiska verksamhet utvecklas kontinuerligt och fortsättningsvis erbjuder vi barn, unga och pedagoger en palett av olika pedagogiska aktiviteter, allt från utflykter, lektioner och material. Vårt pedagogiska material finns här:

Pedagogisella toiminallamme on rahoitusta 31.3.2026 asti kolmevuotisen ”Unga för en hållbar framtid” -hankkeen muodossa. Hanketta rahoittavat **Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne**, **Svenska kulturfonden**, **Amos Anderson fond** ja **Svenska folkskolans vänner**.

Pedagoginen toimintamme kehittyy jatkuvasti ja tarjoamme edelleen lapsille, nuorille ja pedagogeille kattauksen erilaisia pedagogisia aktiviteetteja retkistä oppitunteihin ja materiaaleihin. Pedagoginen materiaalimme löytyy täältä:

Läs mer

Lue lisää

Filmer om olika yrken

Hur är det att arbeta som marinbiolog, dykare, mångsysslare, parkarbetare i nationalparken eller som mjölkbonde, veterinär, konstnär, taxibåtsförare eller lots i skärgården? Det visar vår nya serie filmer.

Filmerna presenterar människor som lever och arbetar i Åbolands skärgård och visar den mångfald av yrken som bidrar till att hålla skärgårdssamhället levande. Syftet är att inspirera unga att se vilka framtidsmöjligheter som finns i skärgården och hur man i många yrken kan bidra till ett bärkraftigt samhälle. Filmerna kan användas i undervisningen och inom studiehandledningen för att visa olika yrkesvägar och studiealternativ. Vi vill visa att skärgården rymmer många slags yrken och livsval. Det finns både tradition och innovation här och en plats för unga som vill skapa sin framtid i skärgården i balans med naturen. På långsikt hoppas vi att kortfilmerna ska bidra till att fler unga väljer att bo och arbeta i skärgården.

Filmerna är fritt tillgängliga på YouTube och på biosfärområdets hemsida (biosfar.fi) och kan användas i undervisningssyfte samt i icke-kommersiellt syfte.

Elokuvia ammateista

Millaista on työskennellä meribiologina, sukeltajana, monitoimijana, kansallispuiston työntekijänä, maitotilalla, eläinlääkärinä, taiteilijana, taksiveneen kuljettajana tai luotsina saaristossa? Se selviää uudesta elokuvasarjastamme.

Elokuvat esittelevät ihmisiä, jotka asuvat ja työskentelevät Turunmaan saaristossa, ja näyttävät monipuolisen valikoiman ammatteja, jotka auttavat pitämään saaristoyhteisön elävänä. Tarkoituksena on innostaa nuoria näkemään saaristossa olevat tulevaisuuden mahdollisuudet ja kuinka monissa ammateissa voi edistää kestävää yhteiskuntaa. Elokuvia voidaan käyttää opetuksessa ja opinto-ohjauksessa erilaisten urapolkujen ja opiskelumahdollisuuksien esittelemiseen. Haluamme osoittaa, että saaristossa on tarjolla monenlaisia ammatteja ja elämänvalintoja. Täällä on sekä perinteitä että innovaatioita, ja paikka nuorille, jotka haluavat luoda tulevaisuutensa saaristossa tasapainossa luonnon kanssa. Pitkällä aikavälillä toivomme, että lyhytelokuvat auttavat lisää nuoria valitsemaan asumisen ja työskentelyn saaristossa.

Elokuvat ovat vapaasti käytettävissä YouTubessa ja biosfäärialueen

Länk till spellistan

verkkosivuilla (biosfar.fi), ja niitä voi käyttää opetustarkoituksiin sekä ei-kaupallisiin tarkoituksiin.

Linkki soittolistaan

Unga för en hållbar framtid

Den tre-åriga projektperioden närmar sig sitt slut och det är nu dags att sammanställa slutrapporten. Vi har samtidigt ansökt om ny finansiering för projektet **Unga för en hållbar framtid 2.0**, och i mars 2026 förväntas vi ha fått besked från samtliga finansiärer.

Under de tre senaste åren har vi fortsatt att stärka vår långsiktiga satsning på den pedagogiska verksamheten. Inom småbarnspedagogiken har *Gäddan & gänget* lanserat ett nytt tema i samarbete med **VELMU – Mångfald i Östersjön** (VELMU är programmet för inventeringen av den marina undervattensmiljön).

Alla enheter inom småbarnspedagogiken i Pargas stad och på Kimitoön har tagit emot en sjömanssäck fylld med mjukisfiskar, spelet *Havets skattkammare* samt ett brev från en marinbiolog. Genom materialet kan barnen bli **Skärgårdens superhjältar** – miniambassadörer för biosfärområdet med uppdrag att upptäcka, värna om och sprida kunskap om skärgårdens unika natur och kultur.

Gäddan och gängets materialbank

Nuoret kestävän tulevaisuuden puolesta

Kolmevuotinen hankejakso lähestyy loppuaan, ja on aika koota loppuraportti. Olemme samalla hakeneet uutta rahoitusta hankkeelle **Nuoret kestävän tulevaisuuden puolesta 2.0**, ja maaliskuuhun 2026 mennessä odotamme saavamme päätökset kaikilta rahoittajilta.

Viimeisten kolmen vuoden aikana olemme jatkaneet pitkäjänteistä panostustamme pedagogiseen toimintaan. Varhaiskasvatuksessa *Kalakamut* ovat lanseeranneet uuden teeman yhteistyössä **VELMU – Itämeren monimuotoisuus** kanssa (VELMU on vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelma).

Kaikki Paraisten kaupungin ja Kemiönsaaren varhaiskasvatusyksiköt ovat saaneet merimiessäkin, joka sisältää pehmokaloja, *Meren aarteet* -pelin sekä meribiologin kirjeen. Materiaalin avulla lapset voivat ryhtyä **Saariston supersankareiksi** – biosfäärialueen minilähettiläiksi, joiden tehtävänä on tutkia, vaalia ja levittää tietoa saariston ainutlaatuisesta luonnosta ja kulttuurista.

Kalakamujen materiaalipankki

Så här bra trivs Gäddan & gänget på Kimitoön!

Näin hyvin Kalakamut viihtyvät Kemiönsaarella!

Både Dals förskola och Sofia daghem har integrerat *Gäddan och gänget* i sin verksamhet. På Dals förskola har projektet pågått i snart tre terminer och blivit en naturlig del av vardagen. Barnen har i små grupper utforskat kategorierna, reflekterat över aktiviteterna och placerat fiskarna på den stora bilden i passet. Under året har de bland annat provat fiskrätter, besökt museum, lyssnat på konsert, lekt i skogen, byggt kojor och spelat brädspelet *Havets skattkammare.*

På Sofia daghem har arbetet främst skett vid månatliga samlingar. På Östersjödagen gick barnen till skogen för att höra sagan om fisken Bubbel och lekte fisklekar. De har arbetat med naturmaterial, letat färger i naturen och undersökt en närliggande bäck för att se hur ren den är.

Även på Silva daghem har alla grupper arbetat med temat. I Bäverns grupp har barnen pratat om Östersjön och fiskar samt lekt med en gummibåt. Havsörnens grupp har arbetat med sortering där materialet ingått, och Vesslans grupp har spelat spelet, färglagt fiskar och tagit med Gäddan ut på äventyr.

Arbetet med *Gäddan och gänget* har väckt nyfikenhet, upptäckarglädje och många samtal om natur, vatten och miljö.

Sekä Dalsin esikoulu sekä Sofian päiväkoti ovat ottaneet Kalakamut -materiaalin osaksi toimintaansa. Dalsin esikoulussa toiminta on jatkunut pian kolme lukukautta ja siitä on tullut luonteva osa arkea. Lapset ovat pienissä ryhmissä tutkineet eri kategorioita, pohtineet toimintoja ja sijoittaneet kalat passin suureen kuvaan. Vuoden aikana he ovat muun muassa maistelleet kalaruokia, vierailleet museossa, kuunnelleet konserttia, leikkineet metsässä, rakentaneet majoja ja pelanneet lautapeliä *Meren aarteet.*

Sofian päiväkodissa työskentely on tapahtunut pääasiassa kuukausittaisten kokoontumisten yhteydessä. Itämeripäivänä lapset lähtivät metsään kuuntelemaan tarinaa kalasta nimeltä Bubbel ja leikkimään kalaleikkejä. He ovat työskennelleet luonnonmateriaaleilla, etsineet värejä luonnosta ja tutkineet läheistä puroa nähdäkseen, kuinka puhdasta vesi on.

Myös Silva-päiväkodissa kaikki ryhmät ovat työskennelleet teeman parissa. Majava-ryhmässä lapset ovat keskustelleet Itämerestä ja kaloista sekä leikkineet kumiveneellä. Merikotka-ryhmässä on tehty lajittelutehtäviä materiaalin avulla, ja Näätä-ryhmässä on pelattu peliä, väritetty kaloja ja viety Haukea seikkailulle ulkona.

Kalakamut -materiaali on herättänyt uteliaisuutta, tutkimisen iloa sekä monia keskusteluja luonnosta, vedestä ja ympäristöstä.

För eleverna i den grundläggande utbildningen har vårt fokus legat på att **färdigställa och lansera Hållbarhetsstigen för årskurs 1–6**. Eleverna blir juniorambassadörer för biosfärområdet och dokumenterar sina aktiviteter i ett arbetshäfte. Hållbarhetsstigen erbjuder ett mångsidigt material som belyser hållbarhetens tre dimensioner. Under jubileumsåret uppdaterades stigen med gemensamma tipshelheter framtagna av biosfärområdet och Åbolands naturskola tillsammans.

De gemensamma tipshelheterna

Perusopetuksen oppilaille olemme keskittyneet **Kestävyyspolun materiaalin viimeistelyyn ja käyttöönottoon vuosiluokille 1–6**. Oppilaista tulee biosfäärialueen juniorilähettiläitä, ja he dokumentoivat toimintansa työkirjaan. Kestävyyspolku tarjoaa monipuolista materiaalia, joka valottaa kestävyyden kolmea ulottuvuutta. Juhlavuoden aikana polkua päivitettiin yhteisillä vinkkikokonaisuuksilla, jotka biosfäärialue ja Åbolands naturskola laativat yhdessä.

Yhteiset vinkkikokonaisuudet

För ungdomar har vi arrangerat olika seglatser och de har också fått medverka på olika forum och seminarier. Några ungdomar har fått möjligheten att delta i ungdomsforum i Tyskland och Sverige. Vi samarbetar med universitet och gymnasier och tillsammans med dem har vi utvecklat studiedagar och kurser. Vi har haft besök av japanska studerande från Kanazawa Universitet.

Nuorille olemme järjestäneet erilaisia purjehduksia, ja he ovat myös päässeet osallistumaan eri foorumeihin ja seminaareihin. Jotkut nuoret ovat saaneet mahdollisuuden osallistua nuortenfoorumeihin Saksassa ja Ruotsissa. Teemme yhteistyötä yliopistojen ja lukioiden kanssa, ja yhdessä heidän kanssaan olemme kehittäneet erilaisia opintopäiviä ja kursseja. Olemme myös saaneet vieraaksemme japanilaisia opiskelijoita Kanazawan yliopistosta.

Japanska studerande på besök i biosfärområdet - Japanilaisia opiskelijoita vierailulla biosfäärialueella

En minnesvärd sommar i Knattelabbet - igen

Vi hade ett underbart sommararbetsgäng, och Knattelabbet har haft pop up-aktiviteter tillsammans med Skärgårdshavets år 2025 turnén, biosfärområdets personal och biosfärambassadörer. **Verksamheten nådde för första gången över 3 000 personer under ett år.**

Knattelaboranter från olika år samlades inför temaåret Skärgårdshavet 2025.

På bilden syns Fanny (arbetade 2018–2019) och Hanna (arbetade 2021), samt sommarteamet Enni, Alexandra, Vivi och Aija, som arbetar som biosfärområdets

Ikimuistoinen kesä Junnulabrassa - jälleen

Meillä oli upea kesätyöporukka, ja Junnulabra järjesti pop up -toimintaa yhdessä Saaristomeri-vuosi 2025 -kiertueen, biosfäärialueen henkilöstön ja biosfääriläheettiläiden kanssa. **Toiminta tavoitti ensimmäistä kertaa yli 3 000 ihmistä yhden vuoden aikana.**

Eri vuosien junnulabralaiset kokoontuivat Saaristomeri 2025 -teemavuoden alla.

naturpedagog. Thea presenteras senare i texten.

Kuvassa Fanny (työskenteli 2018–2019) ja Hanna (työskenteli 2021) sekä kesätiimi Enni, Alexandra, Vivi ja Aija, joka työskentelee luontopedagogina biosfäärialueella. Thea esitellään myöhemmin tekstissä.

Thea Bäckman är högstadieelev från Korpo och jobbade i Knattelabbet för första gången den här sommaren. Så här beskriver Thea sin sommar:

Theas sommar på Knattelabbet
Sommaren 2025 har jag jobbat på Knattelabbet. Jag lärde mig mycket om Skärgårdshavet och arterna som bor där. Det jag lärt mig kan jag använda i andra situationer i vardagslivet, som fiskarter eller något om alger. Jag har även lärt mig mycket finska under sommaren som också märks i mitt skolarbete.

När jag tänker tillbaka på jobbet tänker jag på mina arbetskamrater. Jag jobbade tillsammans med tre andra flickor som var jättetrevliga och vänliga. Jag började jobba en månad senare än dem, men de välkomnade mig ändå genast utan problem. Inte en enda dag tänkte jag "åhh jag vill inte till jobbet," eftersom att det var så bra stämning där. Labbet var alltid fullt med skratt och leenden. När det blev speciellt varmt fick vi ta glasspauser – som order från Erika. Det var skönt att sitta någonstans och lära känna sina kollegor bättre.

Thea Bäckman on korppoolainen yläkoululainen ja työskenteli Junnulabrassa ensimmäistä kertaa tänä kesänä. Näin Thea kuvailee kesäänsä:

Thean kesä Junnulabrassa
Kesällä 2025 työskentelin Junnulabrassa. Opin paljon Saaristomerestä ja siellä elävistä lajeista. Oppimaani voin hyödyntää arjessa, kuten kalalajeja tai leviä koskevassa tiedossa. Opin myös paljon suomea kesän aikana, mikä näkyy myös koulutyössäni.

Kun ajattelen työtäni jälkeenpäin, ajattelen työkavereitani. Työskentelin kolmen muun tytön kanssa, jotka olivat todella mukavia ja ystävällisiä. Aloitin työn kuukautta heitä myöhemmin, mutta he ottivat minut heti lämpimästi mukaan. En yhtenäkään päivänä ajatellut: "Voi, en halua mennä töihin", koska työpaikalla oli niin hyvä tunnelma. Labra oli aina täynnä naurua ja hymyjä. Kun oli erityisen kuuma, saimme pitää jäätelötaukoja – Erikan käskystä. Oli mukavaa istua hetki ja tutustua työkavereihin paremmin.

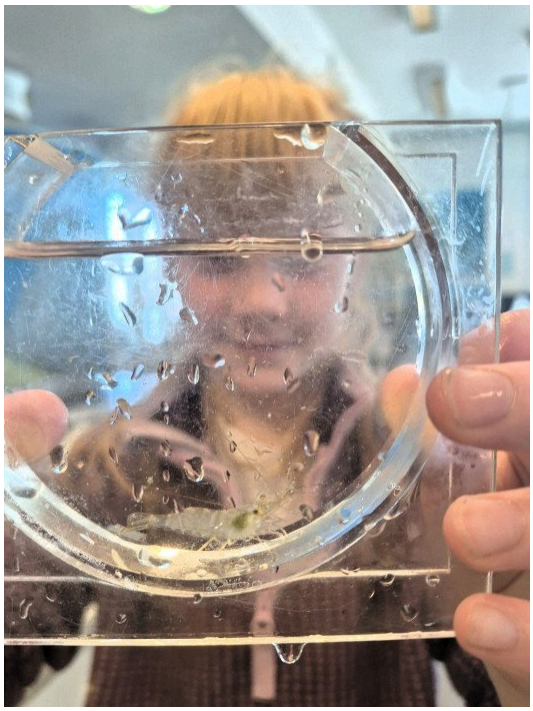

En räka! Upptäckarglädjen - Knattelabbets drivkraft. Katkarapu! Tutkimisen ilo vie Junnulabrassa eteenpäin.

Theas första sommar i Knattelabbet. Thean ensimmäinen kesä Junnulabrassa.

Hälsningar från våra biosfärpartners

Biosfäärikumppaneilta terveisiä

Kimitoön Kemiönsaari

Kimitoön tilldelad Green Destinations Platinum Award 2025

Kimitoöns kommun har i oktober 2025 erhållit Green Destinations Platina utmärkelse, baserat på en oberoende revision där destinationen uppnådde 9.0 poängsättning enligt internationell standard. **Stella Törnroth** berättar at en av de främsta orsakerna till det goda resultatet är vårt långvariga och väl etablerade samarbete med Unesco Skärgårdshavets biosfärområde. Revisionen lyfter fram att biosfärpartnerskapet:

- stärker natur- och kulturarvsförvaltningen
- fördjupar samarbete mellan kommun, föreningar och företag
- gör hållbar utveckling till en integrerad del av det dagliga arbetet

Läs mer

Kemiönsaari palkittiin Green Destinations Platinum -sertifikaatilla

Kemiönsaaren kunta on saanut lokakuussa 2025 Green Destinations Platina -tason tunnustuksen. Sertifikaatti perustuu riippumattomaan arviointiin, jossa Kemiönsaari saavutti erinomaisen 9,0 pistemäärän kansainvälisen standardin mukaisesti. **Stella Törnroth** kertoo, että auditoinnissa nostettiin selkeästi esiin UNESCO Saaristomeren biosfäärialueen kumppanuuden suuri merkitys. Yhteistyö nähtiin vahvuutena, koska se:

- tukee luonnon ja kulttuuriperinnön pitkäjänteistä hoitoa
- lisää kunnan, yhdistysten ja yritysten välistä yhteistyötä
- vahvistaa kestävän kehityksen roolia koko alueella.

Lue lisää

Vid bäckarna hittar vi samtalet igen

Det kanske låter märkligt, men några av de viktigaste samtalen om vatten på Kimitoön har ägt rum vid diken och små bäckar. När jag bjuder in till bäckträffar med
kaffetermosen laddad kommer människor dit i gummistövlar och arbetskläder – och med minnen. Oftast träffas vi i en maskinhall innan vi tar oss till vattendraget. Sedan

börjar berättelserna.

Någon minns hur bäcken såg ut när hen var barn. Någon vet vem som rensade den senast. Någon pekar på det ställe där vattnet alltid stiger upp på åkrarna först på våren. Det är kunskap som inte finns i rapporter, men som är helt avgörande för hur
vi kan ta hand om våra vattendrag.

Jag har märkt att vägen vidare inte börjar med planer, utan med att vi samlar ihop den här lokala kunskapen och ser på platsen tillsammans. Där, vid vattnet, byggs samarbetet.

Och kanske är det så vattenvård måste börja.
Sanna Bergström, pilotområdeskoordinator i Kimitoöns kommun

Puron varrella keskustelu alkaa uudelleen

Tämä saattaa kuulostaa oudolta, mutta jotkut Kemiönsaaren tärkeimmistä vesikeskusteluista ovat käyty ojien ja pienten purojen äärellä. Kun kutsun purotapaamisiin kahvitermospullon kanssa, ihmiset tulevat paikalle kumisaappaissa ja työvaatteissa – ja muistojen kanssa. Useimmiten kokoonnumme konehallissa ennen kuin siirrymme vesiuomaan. Sitten tarinat alkavat.

Joku muistaa, miltä puro näytti lapsuudessa. Joku tietää, kuka sen viimeksi kunnosti. Joku osoittaa paikkaa, jossa vesi keväisin aina ensimmäisenä nousee pelloille. Se on tietoa, jota ei löydy raporteista, mutta joka on ratkaisevan tärkeää siinä, miten voimme huolehtia vesistöistämme.

Olen huomannut, että tie eteenpäin ei ala suunnitelmista, vaan siitä, että keräämme
yhteen tämän paikallisen tiedon ja katsomme paikkaa yhdessä. Siellä, veden äärellä,
syntyy yhteistyö.

Ja ehkä juuri niin vesiensuojelun täytyy alkaa.
Sanna Bergström, pilottialuekoordinaattori Kemiönsaaren kunta

---

Pargas Parainen

SKÄRGÅRDSHAVET · SAARISTOMERI
Biosfärområde Biosfäärialue

Årets miljögärning
2025 har nu delats ut!

Pargas stad belönade tillsammans med Skärgårdshavets biosfärområde Andreas von Bergmann och Ålövikens stiftelse vid avslutningsseminariet för Skärgårdshavsåret.

Andreas von Bergmanns småskaliga fiske främjar användningen av inhemsk fisk och bidrar till att minska övergödningen i Skärgårdshavet. Ålövikens stiftelses långsiktiga och kunskapsbaserande arbete har gjort Ålöviken till ett föredöme inom vattenskydd.

Grattis till pristagarna och tack för ert värdefulla arbete för Skärgårdshavet!

Du kan läsa urvalsmotiveringarna i sin helhet på pargas sidor.

Kari Penttinen, Mathias Bergman och Kurt Lundqvist från Ålövikens stiftelse, samt Andreas von Bergmann. Ålönlahden säätiö ja Andreas von Bergmann.

Vuoden ympäristöteko -palkinto 2025 on nyt jaettu!

Paraisten kaupunki palkitsi yhdessä Saaristomeren biosfäärialueen kanssa Andreas von Bergmannin ja Ålönlahden säätiön saaristomerivuoden päätösseminaarissa. Andreas von Bergmannin pienimuotoinen kalastustoiminta edistää kotimaisen kalan monipuolista käyttöä ja auttaa vähentämään Saaristomeren rehevöitymistä. Ålönlahden säätiön pitkäjänteinen ja tietoon perustuva työ on tehnyt Ålönlahdesta vesiensuojelun esimerkkikohteen. Onnittelut palkituille ja kiitos arvokkaasta työstä Saaristomeren hyväksi!

Voit lukea valintaperustelut kokonaisuudessaan osoitteessa parainen.fi.

Läs mera / Lue lisää

Skärgårdscentrum Korpoström

Havshälsningar från Skärgårdcentret!

År 2025 kom Skärgårdshavet i fokus vid Skärgårdcentret och vi fick presentera vår populära huvudutställning **5,9‰ – Dyk in i Skärgårdshavet**, som gav besökarna en möjlighet att kika djupare under ytan i Skärgårdshavets hemligheter.

Utställningen var en del av Skärgårdshavets biosfärområdes temaår Skärgårdshavet 2025 och gav insikt i hur Skärgårdshavet egentligen har bildats, varför det är så speciellt samt vilken forskning som bedrivs i området.

Utöver den faktabaserade vetenskapliga informationen visades även samtidskonst i utställningssalen, där verken hade skapats genom samarbeten mellan konstnärer och forskare.

Skärgårdscentrum Korpoström

Merelliset jouluterveiset Saaristokeskukselta!

Vuosi 2025 toi Saaristomeren keskukselle ja suositun päänäyttelymme ***5,9‰ - Sukella Saaristomereen*** kautta pääsimme kurkistamaan pintaa syvemmälle Saaristomeren saloihin.

Näyttely oli osa Saaristomeren biosfäärialueen teemavuotta Saaristomeri 2025 ja sen kautta pääsi tutustumaan miten Saaristomeri on oikeastaan muodostunut, miksi se on niin erityinen sekä millaista tutkimusta Saaristomerellä tehdään.

Tiedepainotteisen faktan rinnalla näyttelysalissa nähtiin nykytaidetta, jonka teokset olivat syntyneet taiteilijoiden ja tutkijoiden yhteistyöstä.

Saaristokeskus Korpoström

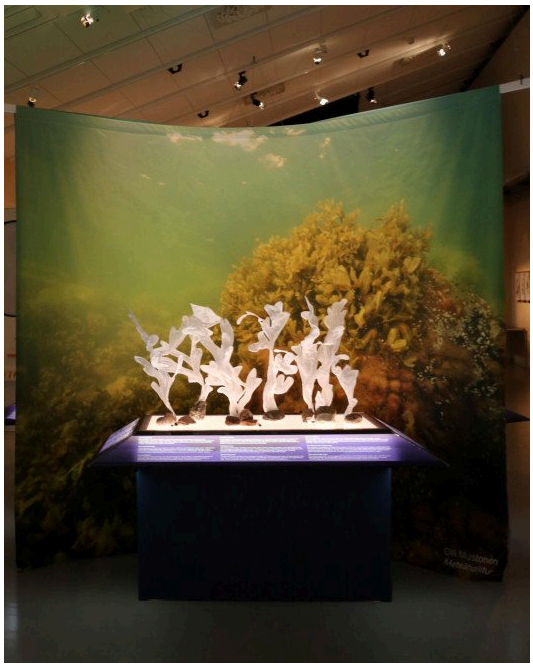

2026 Folktro

Vi har ivrigt förberett temat för 2026 och centrets huvudutställning. Nästa år kommer Skärgårdscentret med utställningen ”Folktro” att fördjupa sig i folktro, berättelser, vidskepelse och myter. Vår utställning, med betoning på samtidskonst, öppnar den 16 maj, men innan dess kommer vi att dela med oss av små förhandsvisningar av utställningens teman och lokala vidskepelser på social media. Under året kommer centret också att erbjuda seminarier och intressanta föreläsningar om folktro. Vi kommer snart att lägga ut mer information om detta på sociala medier och vår webbplats, så håll utkik!

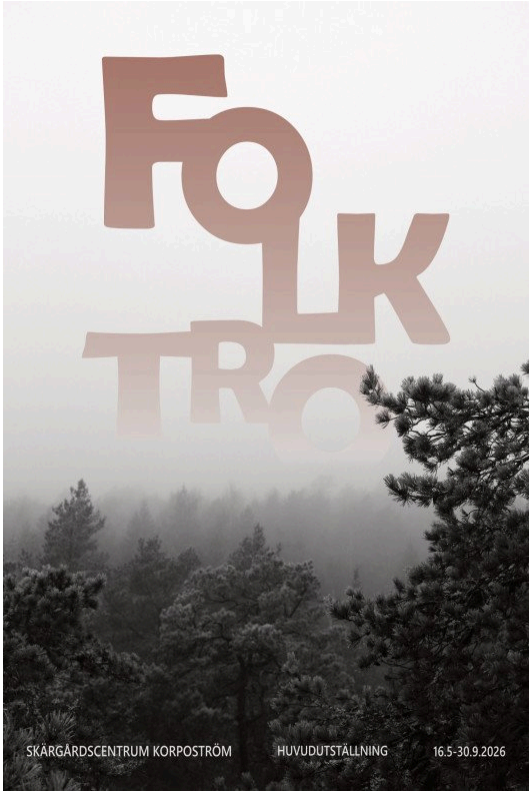

Följ oss via Instagram, Facebook eller vår hemsida!

Olemme innolla valmistelleet vuoden 2026 teemaa ja keskuksen päänäyttelyä. Tänä vuonna Saaristokeskus syventyy ‘Folktro’ -näyttelyn myötä kansanuskoon, tarinoihin, uskomuksiin ja myytteihin. Nykytaiteeseen painottuva näyttelymme avataan 16.5, mutta sitä ennen jaamme somessa pieniä maistiaisia näyttelyn teemoista ja paikallisista uskomuksista. Vuoden aikana keskuksen ohjelmatarjonnassa on luvassa myös seminaareja ja kiinnostavia luentoja kansanuskon teemoista. Näistä viestimme lisää piakkoin somessa ja nettisivuilla, jää kuulolle!

Seuraa meitä Instagramissa, Facebookissa tai kotisivujemme kautta!

Läs mera / Lue lisää

Strandäng på Boskär - Rantaniitty Boskärillä
Bild: Maija Mussaari.

LUMO-programmet i Egentliga Finland framskrider

Temagruppen för kusten och skärgården inleder sitt arbete i januari 2026. Syftet med temagruppen är att samla experter och tjänstemän inom kustområden och skärgården för att diskutera behoven och målen för naturvårdsarbetet i dessa områden.

Som temagruppens första uppgift görs en utvärdering av arbetet med mångfaldsknutpunkten för skärgård och kust. Temagrupperna deltar i planeringen av innehållet i LUMO-programmets verkstäder och deltagarna medverkar, i mån av möjlighet, mer aktivt i programarbetet.

Workshopparna är planerade till år 2026 och mer information finns på webbplatsen. Temagrupperna håller på att fyllas, men den som anmäler sig snabbt har fortfarande möjlighet att komma med i en grupp. Anmälan till temagruppen sker genom att ta kontakt Maija: maija.mussaari@elinvoimakeskus.fi

Mer information om helheten kring LUMO-programmet finns på webbplatsen:

Varsinais-Suomen LUMO-ohjelma etenee

Rannikon ja saariston teemaryhmä aloittaa tammikuussa 2026. Teemaryhmän tarkoituksena on tuoda rannikon ja saariston asiantuntijoita ja viranhaltijoita yhteen keskustelemaan rannikon ja saariston luontotyön tarpeista ja tavoitteista.

Teemaryhmän ensimmäisenä tehtävänä on arvioida saariston ja rannikon monimuotoisuuskeskittymätyötä. Teemaryhmät osallistuvat LUMO-ohjelman työpajojen sisällön suunnitteluun ja osallistujat mahdollisuuksiensa mukaan ohjelmatyöhön vahvemminkin.

Työpajat ajoittuvan vuoteen 2026 ja niistä saa lisätietoja LUMO-ohjelman sivuilta. Teemaryhmät ovat täyttymässä, mutta nopea ilmoittautuja pääsee vielä ryhmään mukaan. Ilmoittautua teemaryhmään voi ilmottautua ottamalla yhteyttä Maijaan: maija.mussaari@elinvoimakeskus.fi

LUMO-ohjelman kokonaisuudesta saa lisää tietoja sivuilta:

Lue lisää

Läs mera

Euroopan unionin osarahoittama

Foto - Kuva: Pekka Aava

Utställning om arbete för Skärgårdshavets natur och kultur

Arkipelagiasällskapet ordnade i oktober 2025 en tvåspråkig utställning i Åbo huvudbiblioteks aula och i Fackavdelningen som en del av evenemangshelehten för Skärgårdshavet 2025.

Utställningen, som presenterade föreningens över 30-åriga verksamhet, bar titeln ”**Saaristomeren luonnon ja kulttuurin puolesta – Arbete för Skärgårdshavets natur och kultur**”.

Genom olika exempel gav utställningen en inblick i Skärgårdshavets rika natur och i det praktiska arbetet som Arkipelagiasällskapet utför för att bevara den. Besökarna fick bland annat information om skötsel av livsmiljöer för hotade arter som apollofjärilar och Adam och Eva, om fågelholkar för skärgårdsfåglar samt om betydelsen av talkoarbete och inventeringar.

Foto - Kuva: Riita-Liisa Pettersson

Näyttely Saaristomeren luonnon ja kulttuurin puolesta

Arkipelagia-seura järjesti lokakuussa 2025 kaksikielisen näyttelyn Turun pääkirjaston aulassa ja Tieto-salissa osana Saaristomeri 2025 - tapahtumakokonaisuutta.

Seuran yli 30-vuotista toimintaa kuvannut näyttely kulki otsikolla **”Saaristomeren luonnon ja kulttuurin puolesta – Arbete för Skärgårdshavets natur och kultur”**.

Näyttely avasi esimerkkien kautta näkymiä Saaristomeren saarten monimuotoiseen luontoon sekä Arkipelagia-seuran käytännön työhön sen hyväksi. Esillä oli muun muassa tietoa uhanalaisten Apollo-perhosten ja seljakämmekän elinympäristöjen hoidosta, saaristolintujen pesäpöntöistä sekä
talkoiden ja kartoitusten merkityksestä.

Målet var att inspirera allmänheten att uppskatta skärgårdens unika natur- och kulturvärden – och att delta i arbetet för att vårda dem, antingen genom föreningens talkon eller på egen hand.
Responsen på utställningen var mycket positiv. Utställningen beskrevs som vacker, informativ och välstrukturerad. En av besökarna sammanfattade sin upplevelse så här: ”För en besökare från Mellersta Finland var utställningen mycket heltäckande. Jag minns särskilt havsörnens ringar, redskapen för landskapsvård och växter som Adam och Eva – liksom höksångaren och apollofjärilarna. Jag har mycket att lära mig om Skärgårdshavets natur och livet i skärgården.”

Utställningen fortsätter nu sin turné i skärgården. En del av materialet – bildtavlorna och texterna- visas redan i december i Houtskärs bibliotek, i juni 2026 i Iniö och i augusti i Pargas huvudbibliotek. **Om du känner till en plats där vår utställning kunde vara framme, tar vi gärna emot förslag**: arkipelagia@gmail.com

Lue lisää

Tavoitteena oli innostaa vierailijoita arvostamaan saariston ainutlaatuisuutta sekä osallistumaan sen hoitoon – joko seuran talkoissa tai omatoimisesti.
Näyttelystä saatu palaute oli erittäin myönteistä. Sitä kuvailtiin visuaalisesti kauniiksi, informatiiviseksi ja hyvin jäsennellyksi. Eräs näyttelyvieras summasi kokemuksensa näin: ”Näyttely oli Keski-Suomesta tulleelle varsin kattava. Mieleen jäivät merikotkan renkaat, raivaustyökalut ja seljakämmekän kaltaiset kasvit – sekä kirjokerttu ja apolloperhoset. Paljon on vielä opittavaa Saaristomeren luonnosta ja elämästä saaristossa.”

Näyttely jatkaa nyt matkaansa saaristoon. Osa materiaalista – kuvatauluista ja teksteistä - on nähtävissä jo joulukuussa Houtskarin kirjastossa, kesäkuussa 2026 Iniössä ja elokuussa Paraisten pääkirjastossa. **Mikäli tiedät paikan, jossa näyttelymme voisi olla esillä, otamme mielellämme ehdotuksia vastaan**: arkipelagia@gmail.com

Lue lisää

Eugenia festflagg - Eugenia juhlaliputuksessa

Jakten Eugenia

Biosfärpartner Jakten Eugenias seglationssäsong har varit mångsidig med många händelser och många kontakter med vuxna och barn.

Trots begränsningar i besättningsresurserna har Jakten Eugenia kunnat genomföra 33 seglatser under säsongen med huvudfokus på barn och ungdomar samt publika seglatser till Örö nationalpark, som är en del av biosfärområdet.

Säsongen har haft ett stort fokus på Kimitoöns 700 års firande. Vi har haft många resenärer med endast lite kännedom om Skärgårdshavet, vilket har gett oss en stor möjlighet att delge information om Skärgårdhavets Unesco biosfärområde och dess verksamhet till våra passagerare.

Vi har arrangerat händelser för barn, som vi har genomfört tillsammans med Sagalunds museums barnkulturcenter. Ombord har vi biosfärryggsäcken som man får låna. Vi samarbetar med biosfärområdets pedagogiska program Biosfärakademin.

Jakten Eugenia är just nu förtöjd för vinterförvaring, men kommer under säsongen 2026 att genomföra några speciella seglatser, som är dedikerade för att fördjupa kunskapen om Skärgårdshavets biosfärområde. Vi återkommer i vårens nyhetsbrev.

Läs mera

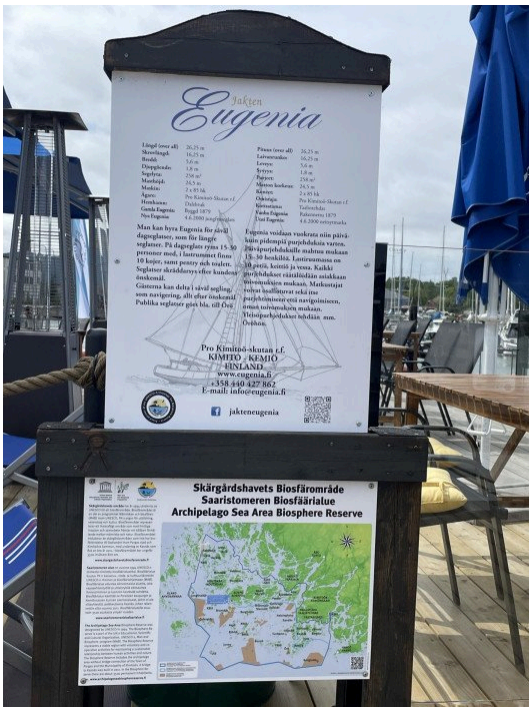

Eugenia skylt med biosfär info - Eugenia kyltti ja tietoa biosfäärialueesta

Jahti Eugenia

Biosfäärikumppani Jahti Eugenian purjehduskausi on ollut monipuolinen, täynnä tapahtumia sekä kohtaamisia aikuisten ja lasten kanssa.

Miehistöresurssien rajoituksista huolimatta Jahti Eugenia on pystynyt toteuttamaan kauden aikana 33 purjehdusta. Pääpaino on ollut lasten ja nuorten purjehduksissa, sekä yleisöpurjehduksissa Örön kansallispuistoon, joka on osa biosfäärialuetta.

Kausi on painottunut vahvasti Kemiönsaaren 700-vuotisjuhlaan. Mukana on ollut paljon matkustajia, joilla on ollut vain vähän kokemusta Saaristomerestä. Tämä on antanut meille erinomaisen mahdollisuuden jakaa matkustajille tietoa Saaristomeren Unesco biosfäärialueesta ja sen toiminnasta.

Olemme järjestäneet Sagalundin museon lastenkulttuurikeskuksen kanssa tapahtumia lapsille. Eugenia jahdilta voi lainata myös biosfäärireppua. Olemme tehneet

yhteistyötä biosfäärialueen pedagogisen ohjelman ja Biosfääriakatemian kanssa.

Jahti Eugenia on juuri nyt talvisäilytyksessä, mutta tulevalla purjehduskaudella 2026 toteutetaan muutamia erityispurjehduksia, jotka on omistettu Saaristomeren biosfäärialueen tuntemuksen syventämiselle. Palaamme aiheeseen kevään uutiskirjeessä.

Lue lisää

Med sikte på inflyttning till Brännskär i Nagu

Femton år efter att de två delägarna av Brännskärs skärgårdshemman i Nagu, Svenska småbruk och egna hem Ab samt Åbolands Skärgårdsstiftelse sr år 2010 köpte Brännskärs skärgårdshemman i Nagu har samma organisationer denna höst tillsammans köpt ytterligare markområden på ön. Målet med köpet är att skapa bättre förutsättningar för en planändring för Brännskär, vilken skulle kunna möjliggöra fler fasta bostäder i framtiden. Förhoppningen är också att i den uppdaterade planen för ön kunna freda känsliga naturområden bättre än i nuvarande plan.

Mycket har hänt på Brännskär sedan 2011 då båtbyggaren Lennart Söderlund hyrde öns enda bostadshus av de då nya ägarna och flyttade dit. Brännskär har fyllts med liv och verksamhet och är i dag hemadress för två barnfamiljer och flera företag. På ön finns bl.a. båtbyggarverkstad, besökshamn med café, timrade hyresstugor, servicehus och hyresbastur. Sommartid bor även många säsongsanställda på området.

Brännskär visar att det är möjligt att vända avfolkningstrenden i skärgården och de facto vända den så tvärt att det nu har blivit direkt trångt i byområdet på ön. Köpet av mera mark blev aktuellt eftersom det finns ett visat intresse för inflyttning till Brännskär och eftersom vardagen för de två familjer som redan bor på ön skulle vara socialt mer hållbar med något fast hushåll till. Genom köpet läggs grunden för ett ännu mer livskraftigt Brännskär i framtiden.

Tavoitteena asutuksen lisääminen Brännskäriin, Nauvossa

Viisitoista vuotta sitten Nauvon Brännskärin saaristotila vaihtoi omistajaa. Tänä syksynä samaiset ostajat - Svenska småbruk och egna hem Ab ja Turunmaan Saaristosäätiö sr - ostivat lisää maa-alueita Nauvon Brännskärin saaristotilan

ympäriltä. Oston tavoitteena on luoda paremmat edellytykset Brännskärin kaavan muuttamiselle, mikä voisi tulevaisuudessa mahdollistaa useampia pysyviä asuntoja. Toiveena on myös, että saaren päivitetty kaava mahdollistaisi herkimpien luontoalueiden paremman suojelun.

Paljon on tapahtunut Brännskärissä vuodesta 2011, jolloin laivanrakentaja Lennart Söderlund vuokrasi saaren ainoan asuinrakennuksen uusilta omistajilta ja muutti sinne. Brännskär on täyttynyt elämällä ja toiminnalla, ja nykyisin se on koti kahdelle lapsiperheelle ja useille yrityksille. Saarella on muun muassa laivanrakennuspaja, vierasvenesatama kahviloineen, hirsivuokra-asuntoja, palvelutalo ja vuokrasaunoja. Kesäaikaan saarella asuu myös monia kausityöntekijöitä.

Brännskär osoittaa, että saariston väestön vähenemisen trendi on mahdollista kääntää, ja tosiasiassa se on jo kääntynyt niin, että kyläalueella on nyt suoraan ahdasta. Lisää maata ostettiin, koska Brännskäriin muuttamisesta on osoitettu kiinnostusta, ja jotta kahden saarella jo asuvan perheen arki olisi sosiaalisesti kestävämpää. Tämän oston myötä luodaan perusta vieläkin elinvoimaisemmalle Brännskärille tulevaisuudessa.

Bild: Anna Franzén

Kuva: Anna Franzén

Kom med i skärgårdsnätverket!

Arbetet inom skärgårdsnätverket fortsätter 2026. Absoluta höjdpunkten för i år var årets Skärgårdsting på Sveaborg, där många viktiga frågor och idéer lyftes fram. Nätverket samlar skärgårdsbor som vill utveckla skärgården tillsammans – oavsett om fokus ligger på boende, service eller hållbarhet.

Vill du vara med och bidra, följa arbetet eller få inbjudningar till kommande träffar? Läs mer och kom med via vår hemsida.

Vi återkommer snart med datum för nästa träff i januari – håll utkik!

Liity saaristoverkostoon!

Saaristoverkoston työ jatkuu myös vuonna 2026. Tämän vuoden ehdoton kohokohta oli Saaristokäräjät Suomenlinnassa, jossa esille tuotiin monia tärkeitä kysymyksiä ja ideoita. Verkosto kokoaa saariston asukkaita, jotka haluavat kehittää saaristoa yhdessä – riippumatta siitä, keskittyykö toiminta asumiseen, palveluihin vai kestävyyteen.

Haluatko osallistua ja vaikuttaa, seurata työtä tai saada kutsuja tuleviin tapaamisiin?
Lue lisää ja liity mukaan verkkosivujemme kautta

Ilmoitamme pian seuraavan tapaamisen ajankohdan tammikuussa – pysy kuulolla!

Läs mera / Lue lisää

Skärgårdstinget på Sveaborg. Bild: Sini Yläsaari.

Saaristokäräjät Suomenlinnassa. Kuva: Sini Yläsaari.

God jul och hyvää joulua!

Vi är glada att få dela ut tre hållbara julklappar åt dig från biosfärkontoret!

Olemme iloisia voidessamme jakaa sinulle kolme kestävää joululahjaa biosfääritoimistolta!

God jul! Hyvää joulua! -Robin, Erja, Erika, Sara, Katja, Julia, Aija & Hanna

Skärgårdshavets Biosfärområdes glögg

i samarbete med projektet KulTa år 2020

1 l lokal äppelmust
3 kanelstänger
1-2 stjärnanis
3 hela kardemumma
1-2 dl inhemskt socker

Hetta upp äppelmusten och alla kryddor i en kastrull. Smaka och tillsätt vatten och socker vid behov. Håll glöggen varm på spisen tills du är nöjd med smaken. Avnjut glöggen tillsammans med jultårtor med en lokal sylt.

Saaristomeren Biosfääriaueen glögi

yhteistyössä KulTa-hankkeen kanssa vuonna 2020

1 l paikallista omenatuoremehua
3 kanelitankoa
1-2 tähtianista
3 kokonaista kardemummaa
1-2 dl kotimaista sokeria

Kuumenna omenamehu sekä mausteet kattilassa. Maista ja lisää tarvittaessa sokeria ja vettä. Pidä glögi kuumana kunnes olet tyytyväinen makuun. Nauti glögi joulutorttujen kanssa, käytä joulutortuissa paikallista hilloa.

Första julklappen från biosfärkontoret: glöggrecept - Ensimmäinen joululahja biosfääritoimistolta: glögiresepti.

Skärgårdshavets Biosfärområdes äppelsylt

i samarbete med projektet KulTa år 2020

500 g lokala äppel
1 dl vatten
0,5 tsk kanel
0,5 tsk kardemumma
1,5-2 dl inhemskt socker

Använd gärna ekologiska råvaror.

Tärna äpplena och blanda med vatten i en kastrull. Låt koka upp och låt därefter koka på svag värme så att äpplena blir mjuka och mosiga. Tillsätt socker och kryddorna. Låt koka ihop ca 30 min, rör om emellanåt och häll upp sylten på väl rengjorda burkar. Förvara sylten i kylskåp.

Saaristomeren Biosfäärialueen omenahillo

yhteistyössä KulTa-projektin kanssa vuonna 2020

500 g paikallisia omenoita
1 dl vettä
0,5 tl kanelia
0,5 tl kardemummaa
1,5-2 dl kotimaista sokeria

Käytä mieluiten luomu raaka-aineita.

Paloittele omenat kattilaan ja lisää vesi. Kiehauta ja keitä hiljalleen kunnes omenanpalat hajoavat ja pehmenevät. Lisää sokeri sekä mausteet. Anna kiehua hiljalleen, välillä sekoittaen, noin 30 minuuttia. Kaada hillo puhtaisiin, purkkeihin ja sulje kansi heti. Säilytä viileässä.

Andra julklappen från biosfärkontoret: äppelsyltrecept - Toinen joululahja biosfääritoimistolta: omenahilloresepti.

Skärgårdshavets Biosfärområdes julgröt

i samarbete med projektet KulTa år 2020

Gröt för 4 personer

1/2 l vatten
1 l mjölk (gärna gårdsmjölk)
1 1/2 dl hela korngryn
1-2 tsk salt

Använd gärna ekologiska råvaror.

Blötlägg korngrynen i vattnet över natten. Koka in vattnet och tillsätt mjölken. Låt koka sakta ca 1 timme tills gröten fått önskad koncistens. Rör om ofta. Tillsätt saltet. Servera med lokal äppelsylt och kanel.

Saaristomeren Biosfäärialueen joulupuuro

yhteistyössä KulTa-projektin kanssa vuonna 2020

4:lle henkilölle

1/2 l vettä
1 l maitoa (miel. raakamaitoa)
1 1/2 dl kokonaisia ohrasuurimoita
1-2 tl suolaa

Käytä mieluiten luomu raaka-aineita.

Liota suurimot vedessa yön yli. Kiehauta vesi, ja anna sen imeytyä suurimoihin. Lisää maito ja anna kiehua hiljalleen noin tunti, välillä sekoittaen, kunnes puuro on saavuttanut toivotun koostumuksen. Mausta suolalla. Tarjoile puuro paikallisen omenahillon sekä kanelin kanssa.

Tredje julklappen från biosfärkontoret: julgrötrecept - Kolmas joululahja biosfääritoimistolta: joulupuuroresepti.

Biosfärhoodiesar till salu!

Nu finns de efterfrågade, kvalitativa unisex biosfärhoodiesarna till salu för 95€! Pure Waste hoodien med dragkedja är tillverkad av återvunnet bomull och återvunna plastflaskor.

Biosfäärihupparit ovat myynnissä!

Halutut ja laadukkaat unisex-biosfäärihupparit ovat nyt myynnissä hintaan 95€! Pure Waste vetoketjuhuppari on valmistettu kierrätyspuuvillasta ja kierrätetyistä muovipulloista.

Tilaukset/Beställningar

Skärgårdshavets Unesco biosfärområde
Korpoströmsvägen 832
21720 Korpoström
tfn 040 356 2655

info@biosfar.fi
www.biosfar.fi

Saaristomeren Unesco biosfäärialue
Korpoströmintie 832
21720 Korpoström
puh. 040 356 2655

info@biosfar.fi
www.biosfar.fi

Adresskälla: kundregister, prenumeranter på nyhetsbrev.
Om du inte vill få fler utskick från oss, vänligen avregistrera dig från vår e-postlista.

Osoitelähde: Asiakasrekisteri, uutiskirjeen tilaajat.
Jos et halua meiltä enempää postia, poistu postituslistalta.